

Po teh dveh imenih je poljski narod najbolj zaslovel in dobil svoje tipično [mesto v svetovni zgodovini. Z nepopisno pieteto so Poljaki zbrali vse, kar je ostalo od hrabrega „Nacelnika“. Tujcu se zdi skoro smešno, ako vidi zbrane take

KOŚCIUSZKOVA SOBA
V RAPPERSWILSKEM MUZEJU.

malenkosti, kakor gumbe, rute, biljardne palice, šahove deske, tobakere, pipe, svetilke, ki so shranjene in katalogizirane za vse čase samo zato, ker so bile v rokah Kościuszkovih. A v resnici je vse drugače.

Poleg mene je bila večja družba v muzeju, ki se je raztresla po sobah. Bili so Nemci, Francozje, Srbi in Poljaki, kakor sem razložil po govoru. Poljska družba se ni mogla ločiti iz Kościuszkove sobe. S katalogom so iskali vsako malenkost in jo ogledovali z največjim zanimanjem. Oseba, ki živi v človeški domišljiji samo kot idealna, nejasna senca, postane konkretna in pridobi takorekoč na telesnosti, ako zagledamo le najmanjšo stvar, ki je bila ž njo kdaj v realni zvezi. Domišljija in spomin dobita trdno oporo in ustvarita krepek pojem. Ta dušeslovna posebnost je podlaga kultu relikvij.

Ogledamo si posteljo, na kateri je Kościuszko umrl, sedlo, na katerem je jahal, njegov pečatnik, celo ploščico, na kateri je barve pripravljaj za

risbo, ne pozabimo britve in preluknjane zastave in celo ne francoskega asignata iz l. 1794. in prestopimo v drugo sobo, ki je posvečena spominu slavnega zvezdoznanca, kanonika Kopernika. Direktnih spominkov na Kopernika je seveda manj, pač pa obilo slik, medaljonov, astronomskih aparatov in pa stare izdaje njegovega dela „De revolutionibus orbium coelestium“. Ena slika kaže Kopernika, kako v Vatikanu pred papežem Aleksandrom VII. razlaga zboru učenjakov svojo teorijo.

Še više stopimo v tretje nadstropje. Tu je pa oddelek Mickiewiczev. Zopet polno slik in stoterih podrobnosti, med njimi lesena podobica Matere Božje, izrezljana od kmetiškega umetnika poljskega. Predvsem nas zanimajo pesnikovi avtografi.

Najlepši prostor pa zavzema velika galerija slik, v kateri vidimo res izborna dela. Imena Matejko, Kossak, Ajdukiewicz, Piotrowski poleg

KRIPTA S KOŚCIUSZKOVIM SRCEM.

mnogih drugih jamčijo za dragocenost te zbirke, v kateri zanimajo zlasti narodopisne, zgodovinske in simbolistične podobe.

Še ene sobe ne pozabimo! Ob strani je interesanten oddelek „prijateljev Poljske“. Portreti in avtografi najrazličnejših mož, ki so kakorkoli